

IMPACTUL NOULUI CADRU LEGISLATIV ÎN ASIGURĂRI

Introducere

După mai bine de 4 ani de discuții și promisiuni, iată că au fost adoptate și publicate legile „Cu privire la asigurări” și „Cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule”. Cum e și firesc, noua legislație este mai complexă și mai restricționară decât cea elaborată în anii liberalismului „extins” din ultima decadă a secolului trecut.

Ne propunem să efectuăm o analiză succintă a efectelor pe care le va avea noul cadru legislativ din asigurări asupra furnizorilor și consumatorilor acestor servicii.

Nivelul minim de capital social

Legea nr. 407-XVI din 21 decembrie 2006 (publicată în MO 47-49 (2034-2036) din 06.04.07 prevede nivelul minim a capitalului social de 15 mln lei pentru activitate de asigurări generale și 22,5 mln lei pentru activitate de asigurări de viață. Societățile cu obiect singular de reasigurare trebuie să aibă un capital social de 30 mln lei.

Pentru protecția consumatorilor nivelul capitalului social are o importanță relativă, întrucât contează atât mărimea capitalului social, cât și calitatea plasamentelor mijloacelor întreprinderii. Este un fapt frecvent demonstrat în Moldova că o întreprindere mare poate avea o politică proastă de plasamente, iar în acest caz capitalul e sărac prinos, când managementul se-arată urâcios.

Prevederile legale sunt destul de indulgente, asigurătorii sunt obligați să se conformeze treptat, timp de 5 ani la limitele prezentate mai sus, urmărind și modificarea formei juridice în societate pe acțiuni sau mutuală.

După 12 luni de la publicarea Legii asigurătorii sunt obligați să aibă un capital social minim de 4 mln lei (în prezent 2 mln lei).

Mărimea minimă a capitalului social o putem privi mai degrabă ca un baraj de intrare pe această piață, fiindcă cerințele de solvabilitate sunt cele care vor influența în final nivelul obligator necesar al capitalului deținut de societățile de asigurări pentru a activa efectiv. Astfel ne putem aștepta că perioada de „tranzit” de 5 ani să fie simbolică, iar asigurătorii să fie nevoiți să suplimenteze capitalul mult mai repede pentru a face față obligațiilor din subscrieri. În aceste condiții, din 33 asigurători existenți pe piață pot rămâne în jur de 25 în decurs de 1 an de la intrarea în vigoare a noilor rigori legislative.

Pentru investitori contează nu atât mărimea minimă a capitalului social, ci capacitatea de a-l fructifica, de a obține profit maxim pe fiecare leu investit. Noua lege înăsprește condițiile de intrare pe piață, iar investitorii vor trebui să compare perspectivele de fructificare a capitalului în asigurări cu cel din alte sectoare și chiar alte țări cu condiții asemănătoare. Este greu să fii de acord cu ideea că investitorii străini așteptau să intre pe piață cu condiția înăsprii condițiilor de activitate și vor invada piața de îndată ce cerințele vor fi mai dure ...

Piața de asigurări a înregistrat o creștere importantă de 35% în anul 2006 (558,98mln lei) față de 2005 (413,36 mln lei), dar am demonstrat în primul număr al revistei noastre că această creștere a fost susținută prin majorarea tarifului la asigurările obligatorii și cvasi-obligatorii (răspundere civilă auto și carte verde) și doar de o linie-două de asigurări facultative (Auto Casco și asigurări în agricultură). Anul acesta se prevăd majorări mai mici la prețurile de asigurare obligatorii, care deocamdată a afectat numai linia de asigurări Carte Verde (cu aproximativ 10% pentru vehicule și până la 20 ori pentru remorci), de aceea și creșterea estimată de noi pentru piața asigurărilor a anului 2007 este mai pesimistă. Este puțin credibilă o creștere reală mai mare de 10-15% pentru întreaga piață în acest an.

În aceste condiții investitorii vor trebuie să pună în balanță noile reguli de joc mult mai exigente și capacitatea efectivă a pieței, care rămâne a fi modestă.

Noi participanți profesioniști pe piața asigurărilor

Noua Lege cu privire la asigurări lărgeste spectrul participanților profesioniști în piața asigurărilor din Moldova, incluzând pe lângă societăți de asigurare pe brokeri, agenți și actuari. Cu aceste noi prevederi, infrastructura pieței autohtone de asigurări intră pe o nouă orbită de dezvoltare. Cei care vor influența direct calitatea serviciului de asigurare sunt brokerii de asigurare și actuarii:

- brokerii de asigurare sunt participanții activi ai pieței care-i reprezintă pe asigurați în relația cu asiguratorul în toate etapele de transfer al riscului (evaluarea expunerii la pierderi, găsirea metodei de tratare a riscului, cumpărarea poliței de asigurare, asistență la survenirea pagubei;
- actuarii sunt cei responsabili pentru stabilitatea financiară a asiguratorilor, ei urmăresc și sunt responsabili de tarifarea corectă a asigurărilor fundamentată pe calcule statistice, formarea rezervelor de asigurare, corelarea active-pasive, efectuarea de profit-testing-uri pentru a preîntâmpina devieri negative de la indicatorii financiari impuși de legislație și acționariat.

Dacă brokerii și agenții nu vor influența costurile asiguratorilor, actuarii sunt cei care pot încărca facturile. În Occident actuarii fac parte din categoria de angajați cel mai bine plătiți, iar costul unei ședințe de consultanță cu actuarul poate ușor depăși 1000 USD.

Condiții noi pentru asigurarea obligatorie de răspundere civilă auto

Legea nr.414-XVI din 22.12.2006 publicată în MO nr.32-35 (2019-2022) din 9 martie vine să umple vidul legislativ din sectorul asigurărilor auto obligatorii creat prin Hotărârea Curții Constituționale nr.18 din 6 octombrie 2005 privind declararea neconstituționalității Anexei nr.1 "Condițiile asigurării obligatorii de răspundere civilă a deținătorilor de autovehicule și vehicule electrice urbane" la Hotărârea Guvernului nr.956 din 28.12.1994 "Cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă a deținătorilor de autovehicule și vehicule electrice urbane".

Cea mai importantă calitate al acestei legi este că în sfârșit au apărut parametri constanți în regulile de joc pe piața asigurărilor obligatorii din Moldova:

- există limite concrete de răspundere în protecția de asigurare:

- 500 mii Lei pentru avarierea sau distrugerea de bunuri, indiferent de numărul persoanelor păgubite;
- 350 mii Lei pentru fiecare persoană vătămată sau deces, dar nu mai mult de 700 mii lei indiferent de numărul persoanelor păgubite.

Acesta este un pas important în protejarea business-ului asiguratorilor și implicit al asiguraților, întrucât asiguratorii pot evalua expunerea maximă la pierderi și pot dimensiona corect mărimea rezervelor de asigurare.

- protecția de asigurare se extinde atât asupra persoanelor aflate în afara vehiculului, cât și a celor aflați în interiorul vehiculului condus de persoana vinovată de accident. Excepție face doar utilizatorul vehiculului, iar membrii familiei acestuia pot avea calitatea de beneficiari.

- Vor exista criterii și modalitate unice de determinare a uzurii autovehiculelor, elaborate de Autoritatea de supraveghere a asigurărilor. Astfel, se va asigura omogenitatea principiilor de plată din parte Asiguratorilor;

- Sunt apărate interesele persoanelor vătămate prin accidente de circulație provocate de vehicule neidentificate sau a căror conducători sunt neasigurați. Dacă până în prezent Fondul de protecție a victimelor străzii, administrat de Agenția Națională a Asiguratorilor

„ARCA” acoperă doar vătămările corporale și decesul provocate de vehicule neidentificate, acum apare o nouă dimensiune – sunt acoperite și pagubele materiale și umane provocate de conducătorii neasigurați.

- **Grănicerii, pe lângă funcția de apărare a hotarelor țării, vor avea și obligația de a controla existența certificatelor de asigurare „Carte Verde” la ieșirea din țară a automobiliștilor**, probabil pentru a susține piața locală a asiguraților în intenția de a vinde cât mai multă asigurare. Iar ca să nu se lase vreo porțiță de scăpare, conducătorii auto vor trebui să prezinte certificatul de asigurare și la lucrătorii vamali, și la poliția rutieră (art.39). Până în prezent această asigurare reprezintă o formă facultativă, întrucât conducătorul auto are și trebuie să aibă dreptul de a alege între o asigurare carte verde autohtonă (care devine tot mai scumpă) și asigurațiile de frontieră vândută în țările vizitate de conducătorii auto moldoveni.

- **Va exista o bază de date centralizată de evidență a asiguraților de răspundere civilă auto** la nivelul societăților de asigurare, Biroului Carte Verde și Autorității de Supraveghere. Aceasta va diminua riscul fraudării societăților de asigurare, și în plus va permite acumularea informației statistice pe mai mulți ani pentru fiecare asigurat în parte. Baza de date va facilita introducerea sistemului bonus-malus, care presupune reducerea primei de asigurare pentru cei fără experiență de pierderi în trecut și majorarea primei de asigurare pentru cei cu pierderi. Procedura urmează a fi elaborată de Autoritatea de supraveghere.

- **După cinci ani de la intrarea în vigoare, asigurarea obligatorie va compensa paguba reală** la prețurile părților componente și manoperei practicate de unităților de specialitate. Până atunci din motive inexplicabile (dar, totuși, lesne de înțeles), asigurații au un răgaz în care vor continua practica veche de despăgubire la prețuri simbolice, deducând procentul de uzură din valoarea de nou a pieselor de schimbat. Conținutul alin.(7) art.40 din Legea 414-XVI din 22.12.2006 reduce consistent efectele pozitive a Legii pentru consumatori de asigurați. Interesant care este explicația logică pentru perioada de „grație” de 5 ani la un sistem de despăgubire corect față de asigurați? Argumentul asiguraților este că primele de asigurare acumulate, chiar după majorarea tarifelor, nu permit plata unor despăgubiri la valoarea reală de înlocuire. Sunt 2 soluții: fie să majoreze tarifele existente pentru a face față plăților de despăgubiri reale, fie să introducă două grile tarifare: una pentru plățile cu deducerea uzurii, iar alta pentru plățile corecte, conform Legii, ignorând alin.(7) art.40.

Concluzie

Dincolo de anumite ambiguități, noua legislație este binevenită și fără îndoială va avea un efect pozitiv asupra infrastructurii pieței asiguraților. Regretabil este faptul că nu a fost elaborat un pachet legislativ complet, cu toate actele adiacente, necesare funcționării legilor, cum ar fi dar fără a se limita la cerințele de solvabilitate, normele de calcul a uzurii, cerințele față de actuari etc. Până la urmă dacă vorbim de pachet legislativ, vorbim de un ansamblu complet de acte normative necesare funcționării unui sistem.